

شهادت‌های حاضر اولانلار می، یوخسا شییادلار می؟

بیلیندیگی کیمی آذربایجان جومهوریتینده رافیق تقی آدلی یازیچی و آذربایجان جومهوریتی نین وطنداشی اولاراق "صنعت" آدلی بیر آیلیق درگیده اوز فیکیرلرینی شرق و غرب موضوعلاری اوزره چاپ انتدیرمیشدیر. بو آرادا ذات فیکیرلرینی اساسلاندیرماغا چالیشارکن ایستر ایستمز ایسلام و مسیحیتی ده سؤز قونوسو ائتمیشدیر. اونون فیکیرلری نین یانليش یوخسا دوزگون اولدوغو بیر یانا دورسون، اونون فیکیرلرینی تنقید ائتمک يئرینه پان ایرانیستلر ایسلام آدی آلتیندا آذربایجان جومهوریتی نین نارداران قصبه سینده، آذربایجان وطنداشی اولان **علی اکرام علیزاده** آدلی بیریسى نی آشاغیدا پان ایرانیستلرین یازيلاردان گؤره جه گیمیز دك اویونجاق ائده رک اونا اوزدن ایراق شهادت کوبنگى گئیدیرمه گه و آذربایجان دؤولتچیلیگى علیھينه قیام انتدیرمگە حاضرلاتمیش ایفاده سی نی سرگیله میش گۈرونورلر. بو موضوعا گیرمه دن فارس سیاسى و شوونیستی ادبیاتیندا آذربایجان جومهوریتی نین نه آدلاندیغى نی بیر داها سرگیله مک پیس اولماز دئیه دوشونوروک. علی اکبر ولايتي خاريجه ايشلر ناظرى اولدوغو زامان یازىلمىش "**اسنادی از روابط ایران با منطقه قفقاز**" آدلی كتابدان عنایت رضادان نقل اولاراق اوخويورق:

"در مورد نژاد و زبان آلبانیان باید گفت که منشا اقوام آلبانی که در کرانه دریای خزر سکنی داشتند، با منشا اقوام گرجی و کوه نشینان قفقاز یکی است. همه اینها از زمره آن گروه از اقوامی هستند که به اقوام یافشی شهرت یافته اند"(2).

اوسته کی عیبارتی نظردن كىچىريدىكده "... سکنى داشتند. ... يكى است" مسئله سی دېققت چكىجىدىر. دئمک مسئله كىچمىش تارىخه دئىينمكدىرسه، يوخارى پاراقرافداكى مرکب ائديملر (فعللر) هر ايكيىسى كىچمىش زامانا دلالت ائتمە لى اولاردى. بىلە ليكلە "... سکنى داشتند. .... يكى بوده است" یازىلمالىدى. یوخسا اوسته کى عیبارت بوكۇنكى دوروما ايشارت اولونورسايدى، گئنە ده آدى چكىلن مرکب ائديملر (فعللر) "**سکنى دارند.** .... يكى است" یازىلمالى ايدى. دئمک اوسته کى عیبارتىدە **قوزئى آذربايچانلىلارين كىچمىشلرینى** جعل ائتمک، **قوزئى و گونئى آذربایجان آراسىندا** هئچ بير ديل و مدنىت باغلارى نين اولمادىغىنى يالاندان سرگىله مک اوچون مؤلیف **گؤستريش آلاراق بو تحرىفه ال وورموشدور دئیه دوشونمك اولار.**

كىچمىشىدە قوزئى و گونئى آذربايچانلىلارى بير بىرلرinenه فارس راسىستلىرى نين اوزگە ياشاتماق چابالارينا باخماياراق (.-3.9) زامان گندىشى ايله گونئى آذربایجاندا مىللى و مدنى حاقلار اوزره اىستكلرىن گوجلنمە سی و سياستىن گوندمىنە گلمە سی (گونون موضوعسو اولماسى)، فارس تهران حاكىميتنى دى اولدوقجا زور دوروما بوراخمىشدىر. بو آرادا اونلار گونئى آذربایجاندا ال آنلى اورقانلارى واسىطە لرى ايلك اولاراق اردبىل شەھrinde بير سира بالتا ساپى اولموشلار واسىطە سى ايله "دست پىش كىر تا پىس نىفتى" سياستى نى يئرىتمگە باشلاياراق "**ایران شمالى**" آديندا بير درگى يايىنلامaga و خالق اىجتىماعىتىنده مىللى و مدنى اىستكلرى يانلىش كانالا يۈنلەندىرىمك

اوچون آذربایجانلیلار آراسیندا یانلیش بیلگی و معلوماتلار اولوشدورماغا چالیشدیلار(4). او اورقاندا موختلف باهانه لر ایله آذربایجان جومهوریتی نین ایچ ایشلرینه قاریشماق و آذربایجان دؤولتچیلیگی علیهینه فارس حاکیمیتی طرفیندن هیسترى یاراتماق آچیقچا گۇرونمکده دىر. بو اورقانین ایلک یاپیلیشى اوزره ایلنا خبىچىلیگىنندن اوخويورق:

"بە گۈراش گروھ فرهنگ و اندىشە ایلنا، این نشرىيە بدون ذكر نام و نشانى مدیر مسؤول و صاحب امتياز با تىراز بالا، در تمامى كىوسك ھاڭ مطبوعاتى اردبىل منتشر شدە است كە در مقالات متعددى با عناوين ۲۰۰ سال تلاش دشمنان برای تغىير هويت اسلامى ایرانى مسلمانان قىقاز و ایران شمالى بە قلم "ھادى اردبىلى" ، نامە اى بە ایران و ھمه ایرانىلار نوشتە "نظمى محمد اف" ترجمە "عليرصا محمدپور حسینى" ، ایران سىتىزى در كتاب ھاى درسى رزيم باکو بە قلم "محمد على تېرىزى" ، استقرار پايگاه ھاى نظامى امرىكا در ایران شمالى (جمهورى آذربایجان) كفتگو با حاج "على اکرام علیزادە" ، رهبر حکومت اسلامى ایران شمالى با عنوان ما دوران سختى را مىگۈرانىم ، بە طور مفصل آورده شدە است. كۆبا این نشرىيە سیاسى ، فرهنگى ایران شمالى (جمهورى آذربایجان) بدون مجوز قانونى انتشار يافته و حتى نام سر دېير و هييات تحریرىيە آن نىز جعلى و صورى است. در این نشرىيە موجودىت جمهورى آذربایجان زېر سوال رفته و سمت و سوى مقالات ذكر شده نشان مى دهد كە گىداۋىندىغان این نشرىيە با انتخاب نام ایران شمالى خواهان الحاق جمهورى آذربایجان بە ایران هىستند."(4)

اوستە كى پاسازدان آيدىن اولدوغو كىمى، بۇ درگى كسب حاوارى اولمادان بوتون كىوسكلارا ئېرىلمىش. ایراندا مطبوعات اوزره اولان باسىنى نى نظره آلارساق بۇ اورقانين يايىلماسى و كىوسكلارىن سىن سىزجە بۇ اورقانى آلاقق خالق ايچە يايماق اوچون قبول ائتمىلرى بۇ اورقانين يايىلدىغى ھانكى حاکىمیت و امنىت کاناللارىندان سو اىچدىگىنى آچىقجا اورتايَا قويور. بىلە ليكلە، اينسانلارين دىنى اينانجلارىندان سوء اىستيفادە ائدە رك آذربایجان جومهورىتى علیهينه باشلانامىش بىر عوامغىرب دىنى كامپانيانىن تانىغى اولوروق. چوخ زامان كئچمه دن گىنە دە بۇ اورقان آدینا اينتېرىنت سىتە سى آچىلاراق آذربایجان جومهورىتى و دؤولتچىلیگى علیهينه يېرىدىلەن يالانچى تبلیغات كامپانىياسى نين تانىغى اولوروق. بۇ اورقاندا گىنە دە درگى بىچىمىنە سىلسىندرىدىكلىرى معلوم

الحال على اکرام علیزادە اوزدن ایراق "رهبر حرکت ایران شمالى" آدى ايلە سرگىلنەميش گۇرونور. دئمك، كئچميسىلدە باشقا بىر باهانە اولمادىغى اوچون ائلە بىل آمرىكا بېرىلشمىش دؤولتلىرى آذربایجان جومهورىتىنندە نىظامى پايگاه "ایران اسلام جومهورىتى" علیهينه یاراتماق اىستە بىر دئىه آذربایجان جومهورىتى نى قونشوسو اولان ایران جومهورىتى علیهينه دوشمنلىك ائتمك اىتتىهامى ايلە گوناھلاندىرماغا چالىشىردىرلارسا، بوكۇن آذربایجان جومهورىتى نى دىنسىزلىك اىتتىهامى ايلە گوناھلاندىرماغا و خالق ايجىتماعىتى نى آذربایجان دؤولتچىلیگى علیهينه خىابانلارا چىكماڭ چالىشدىقلارى نين تانىغى اولوروق.

اوستە كى پاسازدان بلى اولدوغو كىمى گونئى آذربایجاندا مىللەي و مدنى اىستكلىرىن گوندە مە گلمە سى (گون موضعىسى اولماسى) فارس تهران حاکىمىتى نى ھەر بىر جونا ال ووراھاق مقاما گتىريپ چىخارمىشىدىر. بىلە ليكلە آذربایجان جومهورىتىنندە شەھروندىن بىر مقالە يازماسى آذربایجان حاکىمىتى نين گۇرۇشۇ كىمى باهانا ائدiele رك فارس اورگانلارى گونئى آذربایجاندا آذربایجان حاکىمىتى علیهينه دوشمنلىك كامپانىياسىنى جمعە نامازلارى واسىطيە سى ايلە (تېرىزىدە: محسن مجتهد شبىسترى) و (اردبىلە: آملى) يولا سالماغا چالىشمىشىدىر.

فارس حاکىمىتى بۇ امام جمعە لر واسىطيە سى ايلە جماعتى اىستىحمار ائدە بىلە جى خىالى ايلە بىر يانا دورسون، پان ایرانىستلىرىن "ایران شمالى" آدى سىتە لىرىندة دورمادان موختليف موضوعلارى بىرىرىنە قارىشىدىرلاراق آذربایجان جومهورىتى علیهينه فيكىر اولوشدورماغا تانىق اولوروق. يئرى گلمىشken بۇ پان ایرانىستلىك يازى نىن بعضى پاسازلارىنى بېرىلىكده اوخويراق:

«گزارش خبرنگار ایران شمالی از باکو

رهبر حركت اسلامي ایران شمالی خطاب به ماموران پليس باکو : **من آماده شهادت هستم ، شلیک کنید ....** ميدان امام حسین (ع) منطقه نارداران، بار دیگر شاهد تجمع اعتراض آمييز مردم به دليل اهانت نشرية «صنعت» به ساحت مقدس رسول اكرم (ص) بود. در اين تجمع که اغلب اهالي نارداران از پير و جوان و زن و مرد شركت داشتند، ابتدا رهبر حركت اسلامي ایران شمالی سخنرانی کرد. علي اکرام علیزاده با اشاره به فعالان اسلامي که طي سالهای گذشته توسيط رژيم باکو به شهادت رسیدهاند، گفت: ما مسلمان هستيم و مي خواهيم حکومتي بر اساس احکام و قوانین اسلام در کشور به وجود آيد، به دليل اين عقиде بسياري از فعالان حركت اسلامي دستگير و زنداني شده و برخي از آنها به شهادت رسیدهاند، اما در همين كشور وقتی نشريه اي صهيونيسطي و پان تركيستي به ساحت مقدس رسول اكرم (ص) جسارت مي کند، دولت سکوت مي کند." (1)

اوسته کي پاسازی اوخدوقدا ايلک اولراق فارس ديلينده "ایران شمالی" آدى ايله تانيش اولدوقدا اينسان بو يازى "گيلان و مازندران" ولايتلري اوzerه يازilmيش دئيه دوشونه بيلر. بيلينديگى كيمى فارس ادبياتيندا ايرانين شمال قيسمتى گيلان و مازندران ساييلار. كىچميش ايللرده گونئى آذربايجان اوزو "شممالغرب" آدى ايله فارس ادبياتيندا گؤستيرلمگە چالىشىلىمىشىد. آنجاق خبرىن باكيدان وئريلمه سى و بو خبر فارس محورلى اولدوغو اوچون باكيداکى ايران سفيرلىگى نظرده توتولابىلر دئيه دوشونمك اولار. بيلينديگى كيمى گونئى آذربايجانداكى ميللى و مدنى حاقلارى فارس راسىستلىك حاكىميتى وئرمك اىسته مه دىگى اوچون كىچميش ايللرده قوزئى آذربايجان جومھوريتى نى آذربايجان دئبيل، آران آدلاندىرىر و اونلارلا آذربايجانلىلار (گونئيليل) آراسيندا هئچ بير ميللى و مدنى كيتابدان دورمادان اولمادىغىنى ايدىغا ائدىلىرىدى. بو آرادا رضا عنایت يازدېغى "آذربايجان و اران" آدلى كيتابدان راسىستلىك گونئى آذربايجان ايجتماعيتنىه يانلىش بىلگىلر وئرمگە چالىشىلىرىدى. اوسته ايشاره ائتىگىمiz دك ايران وزارت امور خارجه اداره سى ده تبلیغات اوچون يايىنلا迪غى كيتابلاريندا عنایت راضانين فيضىنه ناييل اولدوقلارينى راحاتجا گۈرمك اولار. آنجاق، فارس راسىستلىرى نين "رهبر حركت اسلامي ایران شمالى" دئيكىلرى شخصىن شارلاتانلىق اىدە رك آذربايجان جومھوريتىنده اعدام (شهىد!!!) اولماق اىستىگى مسئله سينه گلدىكده بيلينديگى كيمى آذربايجان جومھوريتى نين قانونلارينا گوره اورادا اعدام (فارس راسىستلىرى و پان ايرانىستلىرين دئيىشىنە گۈرە حاكىميت طرفينىن وطنداشىن شهيد اولما مسئله سى!!!) دئيه بير مقوله يوخدور. بىلە ليكلە، پان ايرانىستلىر طرفينىن شهادت مقوله سى نين ده لوس اولدوغونا تانيق اولوروق. بونلارا باخماياراق بير مقالە يازان وطنداشى آذربايجان قانونلاريندان خارج آذربايجان دئلتى نىه اعدام ائتمير دئيه باهانه اىدە رك آذربايجان جومھوريتى و دؤولتچىلىگى عليهينه تبلیغات ائتمكىلە مشغول اولان ذاتلار، ائرمى داشناقلارى نين، آذربايجانىن قاراباغدا "اعدام مسجىد"لىرنە اوکوز و دونوز باغلاياراق او مقدس مکانلارى طويله ائتىكىلرىنە ندن فارس حاكىميتى و دين خادىملرى سوسموشلار؟، مسئله سى هله ده اىستر تهران رسمي حاكىميت اورقانلارى، اىسترسە ده دين مقاملارى طرفينىن جاوابسىز قالىر!!.. اىسلام دينى نين اينانجلارينا گۈرە مسجىد اللهين ائوى دئبيل مى؟ اوزلىرىنى دۇنيا مسلمانلارى نين ولى وکىلى بىلن تهرانداكى فارس شىيادلارى و اونلارين آذربايجان شهرلىرىنده كى اوپونجاقلارى نه اوچون آذربايجان مسلمانلارى نين مقدس مکانلارينا داشناقلارين اوکوز و

دونوز باغلاديقلارينى گۈزىزدن و گۈئى آذربايچان ايجتماعىتىنى ايستىحصار ائتمىگە چالىشاراق دىنى سىاسته اوپۇنچاق ائتدىكلىرىندن چكىنەك اىستە مىرلە؟ يېرى گلمىشken آذربايچان جومھورىتى نىن آغدام شەھرىندە كى مسجىدلرىن نە گونە دوشدوکلىرىنى بىر داھا سرگىلە مىش اوالق:

بو مسجىدلرى گۈرن مسلمان،
اۋزلىكىلە دونيا مسلمانلارى
نин ولى وکىلى كىمى
اۋزونو تانىتىماغا چالىشان
تەھران فارس حاكىميت
باشچىلارى، اىصطلاحن
ايسلام حاكىميتى و على

اكرام علیزادە ذات عاليلرى گىرچىكىن شەھىد اولماق و اللها اۋز دىنى بئرجلارىنى اۋده مك اىستە بىرلسە، ناردارانىن كوجە سىنەدە يالاندان منى قانونسوز اولدۇرون دئىيە مسلمانلىق ايدىعاسىنا قاپىلماڭلارينا اساس يوخدۇر. دوغرو دئيرلسە، قاراباغى آزاد ائتمك اوچون بىر عۆمۈر كوفر ائتدىكلىرى ارمىنلىرى اىچىمكى اۋزلىرى اوچون شرف بىلىسىنلە!! آذربايچان آنایاساسىندا اعدام قانۇنون اولمادىغى بىر يانا دورسۇن، مسلمان مسلمانلىق ايلە اولدۇرولۇرسە، شەھىد سايىلماز!! اوستە گۈردويمۇز آذربايچان مسلمانلارى نىن مقدس سايدىقلارى مسجىدلەردىر. بو آرادا جاوانلارى ائرمى داشناقلارى ايلە شەھىد اولموش و قاراباگدان ائرمى داشناقلارى واسىطە سى مغان چۈللەر و شهر قىراقلارينا سورگۇن دوشىمۇش اينسانلارىن دا نە دورومدا اولدۇغۇنۇ گۈز اۇنونە سرگىلە مك پىس اولمازدى:

گۈروندوگو كىمى بى
قاچقىن لارىن
دورومو دا اىستە
اۋزونو دونيا
مسلمانلارى نىن
ولى وکىلى
تانىتىماغا چالىشان

فارس شوونىست حاكىميت باشچىلارى و اىستىرسە دە گۈئى آذربايچان و آذربايچان جومھورىتىنە اونون بالتاسىنا ساپ اولموش مفعوللار اوچون ايسلامىت آدینا ياراشاجاق گۈرونوتولر دئىيلدىر!!

دئمك، آذربايچان مىللى حركتى گۈزگو (آينا) كىمى فارس حاكىميتى و اونون ال آلتى اورقانلارى نىن دوه كىمى اىرى بويرو اولدوقلارىنى گؤستىرىكىدە اونو خىالى باھانالار ايلە ازىب سىندىرماغا اىحتىاج گۈرونمور. گۈئى آذربايچان خالق ايجتماعىتى تەھران فارس حاكىميتىنەن و اونون ال آلتى اورقانلارىندان اۋزلىرى قبول ائتدىكلىرى قانونلارى نىن اىجراسىنى طلب ائتدىكىدە، بوراسى مسلمان ائلکە سىدىر دئىيە

آذربایجان خالقی نی طبیعی حاقلارینا محروم ائتمک هئچ ده مسلمانلیق و اینسانلیق آدی ايله باغلاشمازدیر. پان ایرانست اينتئرنيت سیته اورقانی گئنه ده يازير: "رهبر حرکت اسلامي ایران شمالي ضمن اشاره به تجمع دانشجويان تبريز در مقابل کنسولگري رژيم باکو گفت: من دست و پاي آن دانشجويان مسلمان را مي بوسم که برای حفظ حرمت رسول کرامي اسلام (ص) به رژيم باکو اعتراض مي کنند. وي خطاب به ريس دولت باکو اظهار داشت: آقاي الهام علي اف! آيا ميداني سکوت دولت تو به معناي تأييد مندرجات نشرية ضد اسلامي صنعت است؟ علي اكرام علیزاده گفت: من وقني از راديو بيانات آيت الله شبستری امام جمعة محترم تبريز را شنیدم، احساس كردم که اسلام تنها نیست و ما که اکنون در دست يك حکومت لا يليک اسيير هستيم، پشتيبان معنوی در جهان اسلام داريم..." (1)

يئري گلميشكن دئيلمه ليدير: فارس حاكيميت اورقانلاري طرفيندن بير سيرا بسيح فووه لرين تبريز اوپيورسيته افيرنجيلرى آدينا آذربایجان جومهوريتى قونسوللوغۇ قارشىسىندا يېغىنچاق ائتمە لرى و آذربایجان جومهوريتىنە اۋلۇم آرزو انتدىكلرى هئچ ده دؤلتلر آراسى نورمالارا باغلاشاجاق دئيلدیر. بىلىندىگى كىمى آذربایجان مطبوعاتى ایران مماليكى محروسە سىنده کى كىمى حاكيميت اليه ايداره اولونمۇر. اوندان يانا دا بىر يارىچى نىن يارىسى، اوونون شخصى نظرى اولاراق ایران مماليكى محروسە سى نىن ترسىنە مطبوعاتدا ايشيق اۋزو گۈرە بىلir. گونئى آذربایجان مىللەي مسئله سى علەھىنە آل وئر ائتمك نىتى ايله باشقا بىر مملكتىن وطنداشى نىن فيكىرلىنى عثمان كۆينگى ائتمك هئچ ده دؤلتلر آراسى مناسىبىت لره اوپقون گۈرونمۇر. مطبوعاتدا تخلف مسئله سى نىن اولوب اولمادىغى مسئله سىنە گلدىكىدە، قانون اولان مملكتىلدە هر شئىه مملكت باشجىسى نىن بورۇن سوخماسى لازىم گۈرونمىز. بىر درگى و شخصىدىن كىمسە نىن شىكايىتى اولارسا، محكمە اورقانلارينا باش وورولار. محمكە كىمین حاقلى و كىمین حاقسىز اولدوغونا دايير قرار وئر. اوسته لىك **علي اكرام علیزاده** لر اوچون اىستعمارچىلىق نىتى ايله شفقت الى اوزادان ايصطلاحاً اىسلام جومهوريتى نىن اوز مسلمان وطنداشلارىنى (تورك، عرب، كورد، بلوج، توركمىن، لور و ساپىرە لرى) اوز دىل و مدنىتلرىنى محروم ساخلاياراق اوئلارى فارسلاتماق اوچون فارس شوونىستلىرى نىن رولونو اوز بوبۇنوا آلاراق فارس راسىستلىرى و فاشىستلىرى كىمى فارس شوونىستلىگىنى يايماقدا درى قابىقدان چىخماگى اوزونه وظيفە بىلمىشدىر؟

قايناقلار:

- 1 ایران شمالي: <http://www.iraneshomali.blogfa.com>
- 2 اداره انتشار اسناد، اسنادى از روابط ایران با منطقه قفقاز، انتشارات وزارت امور خارجه، تهران چاپ اول 1372، صحيفه 65.
- 3 ايشيق سؤنمز، آج تويوغون يوخودا داري گۈرمە حئكايە سى: <http://www.shamstabriz.com/sonmaz-hekaya.htm>

3.1 ايشيق سؤنمز، پان ايرانىستلىرن عوامغىربىلىك و تمامىتچىلىك فيكىرلى:

<http://www.shamstabriz.com/sonmaz-avam.htm>

- 3.2 ايشيق سؤنمز، فارس راسيستليگي نين بالتا ساپلاري:
<http://www.yenises.org/?p=142>
- 3.3 پان ايرانيسترين ميللى كيمليك دئيه ايران مقوله لرى:
<http://www.yurd.net/ARTT/2005-10-17.HTM>
- 3.4 ايشيق سؤنمز، پان ايرانيسترين و فارس شووننيستلى نين ايرانيت مقوله لرى:
<http://www.baybak.com/Baybak/?p=788>
- 3.5 ايشيق سؤنمز، آذربایجان ميللى مسئله سى و حزب كمونيست كارگرى (2):
<http://www.baybak.com/Baybak/?p=788>
- 3.6 ايشيق سؤنمز، فارس راسيستليگي يوخسا ايرانيت مقوله سى:
<http://azadtribun.net/x555.htm>
- 3.7 ايشيق سؤنمز، فارس مفكوره لى ايرانشناسلار مى يوخسا تولكونون قويروق سايديغى قويروقلار مى؟:
http://www.azerbaycansesi.com/yazilar/juli/sonmez_fm.htm
- 3.8 ايشيق سؤنمز، ايران مماليكى محروسە سينده ميللى مسئله، شووننيست مئيللى و تمامىتچى قوه لرىن بو مسئله يه ياناشمالارى:
<http://www.shamstabriz.com/sonmaz-iran1.htm>
- 3.9 ايشيق سؤنمز، آذربایجان تجدودلوك حركتىinden ایران اسلام جومھورىسىنە كىچىت يوللارا باخىش!:
<http://www.baybak.com/Baybak/?p=388>
- 4 ايلنا خبر آگىنتلىگى: Tue / 04 07 2006 ، ايران شمالى:
<http://www.iran-emrooz.net/index.php?news2/more/9153>

ايшиق سؤنمز 19.11.2006